

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Svěřenský fond a smrt zakladatele, aneb převod vlastnického práva k majetku vkládanému do svěřenského fondu v případě smrti jeho zakladatele

Velmi často se svěřenské fondy zakládají v době, kdy je důvodná obava, že osoba, která chce vyčlenit majetek do svěřenského fondu v blízké době zemře, a to buď z důvodu nemoci či stáří. Většinou tito zakladatelé nechtějí, aby se o jejich majetek vlekl dlouhý spor v rámci dědického řízení. Je však možné se tomuto sporu vyhnout?

Svěřenské fondy obecně

Svěřenské fondy jsou jednou z forem správy majetku, která do českého právního řádu vstoupila s účinností zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku. Je to však forma správy majetku zahalena řadou otázek, jak z odborné, tak z laické veřejnosti. Z důvodu politických kauz mají rovněž velmi negativní reputaci, což je dle našeho názoru velká škoda.

Svěřenské fondy mají široké využití, umožňují ochranu před věřiteli, poskytují anonymitu, mohou výrazně zjednodušit průběh dědického řízení, jejich prostřednictvím lze investovat, zajistit, že bude majetek do nich vložený využit k účelu určenému jeho zakladatelem (např. k hrazení studia, a nikoliv ke koupi nového auta), či podpořit dobrou věc.

Svěřenský fond je tvořen majetkem vyčleněným z vlastnictví svého zakladatele, přičemž tento majetek se stává osamostatněným autonomním jměním. Nejedná se o právnickou osobou a svěřenský fond nemá právní subjektivitu. Je spravován svěřenským správcem, který je zásadně jmenován zakladatelem fondu (není však vyloučen i jiný způsob jeho jmenování), a který vystupuje navenek jako vlastník majetku do fondu vloženého a vykonává vlastnické právo **svým jménem** a na **účet fondu**.^[1] Svěřenské fondy mohou být zakládány za **veřejným účelem**, kdy je činnost fondu směřována k podpoře veřejně prospěšných činností jako je věda, kultura, či vzdělávání, nebo za **soukromým účelem**, kdy je činnost fondu směřována ve prospěch určité osoby či určeného okruhu lidí (beneficientů), a to včetně samotného zakladatele, dále pak za účelem investic, či jiného cíle.

Vznik svěřenského fondu

Svěřenský fond může být vytvořen vyčleněním majetku z vlastnictví zakladatele **pořízením pro případ smrti**, nebo **smlouvou**, přičemž:

- v případě vytvoření **pořízením pro případ smrti** je třeba existence odpovídajícího pořízení pro případ smrti, a svěřenský fond pak vzniká již smrtí zakladatele a až následně přebírá svěřenský správce povinnost vyčleněný majetek spravovat a dochází k zápisu do evidence svěřenských fondů.
- v případě vytvoření **smlouvou** je vyžadováno vydání statutu ve formě veřejné listiny (notářského zápisu), uzavření smlouvy, v níž zakladatel vyčlení část svého majetku do svěřenského fondu a stanoví jeho účel, převzetí povinnosti takto vyčleněný majetek spravovat

svěřenským správcem a zápis do evidence svěřenských fondů. Zápisem do evidence svěřenských fondů svěřenský fond vznikne.[2]

Převod vlastnického práva k majetku vyčleněnému do svěřenského fondu smlouvou v případě smrti zakladatele

Zvláštností převodu majetku do svěřenského fondu smlouvou o zřízení svěřenského fondu je to, že na druhé straně tohoto převodu není žádná osoba, která by byla nabyvatelem vlastnického práva k tomuto majetku. Jedná se tak o převod vlastnického práva „svého druhu“. Účinky smlouvy o zřízení svěřenského fondu navíc nemohou nastat dříve, než dojde ke vzniku svěřenského fondu (tedy k jeho zápisu do evidence svěřenských fondů), a k převodu vlastnického práva ani nemusí dojít vznikem fondu, ale později (může být stanovena odkládací podmínka, případně může být převod vlastnického práva vázán na jinou skutečnost). V takovém případě tvoří svěřenský fond ke dni jeho vzniku pouze závazková práva k majetku do něj vyčleněného.[3]

V případě smrti zakladatele po vzniku svěřenského fondu je pak důležitou otázkou, kdy dojde k převodu vlastnického práva k vyčleněnému majetku, přičemž pokud k převodu vlastnického práva **nedojde** před smrtí zakladatele, tento majetek **se stane součástí pozůstalosti zakladatele**. Svěřenský správce pak bude mít povinnost domáhat se převodu vlastnického práva po dědicích zakladatele. Tento postup je však závislý na rychlosti dědického řízení, ochotě dědiců a mnoha dalších faktorech. Převod majetku do svěřenského fondu tak může být velmi zdlouhavý a může být ohrožen (nejen) původní účel svěřenského fondu, který mu byl jeho zakladatelem určen.

Zvláštním případem je pak převod vlastnického práva k nemovitostem. Zde záleží na tom, kdy dojde k podání návrhu na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí, přičemž pokud k podání návrhu na vklad dojde **před smrtí zakladatele**, přejde vlastnické právo k nemovitostem na svěřenský fond, a pokud bude návrh na vklad podán **po smrti zakladatele**, bude se svěřenský správce rovněž muset domáhat převodu vlastnického práva po dědicích zakladatele.[4]

K zamezení potencionálně zdlouhavému a náročnému procesu domáhání se převodu vlastnického práva k majetku vyčleněnému do svěřenského fondu po dědicích zůstavitele lze tedy doporučit, aby bylo vlastnické právo k majetku vkládanému do svěřenského fondu převedeno co nejdříve, nejlépe **již k okamžiku vzniku fondu**, a aby v případě, že bude do svěřenského fondu vkládán nemovitý majetek, byl současně připraven, a po vzniku svěřenského fondu co nejdříve podán, **návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí**.

Závěr

Svěřenské fondy jsou jedním z nástrojů ke správě majetku, který umožňuje svému zakladateli vyčlenit část svého majetku, ze kterého se stane autonomní jmění, a tomuto určit prakticky jakýkoliv účel, ať už soukromý, či veřejný. V praxi však může nastat situace, kdy je fond zakládán osobou, u níž hrozí, že v blízké době zemře, a do svěřenského fondu se po jeho založení nestihne převést příslušný majetek, a tento tak nebude moci plnit určený účel a vůli svého zakladatele.

Lze proto doporučit, aby byl převod vlastnického práva k majetku vkládanému do svěřenského fondu proveden co nejdříve, čímž bude při zakládání svěřenského fondu zajištěno, že vkládaný majetek nebude muset projít zdlouhavým dědickým řízením. Při vkladu nemovitých věcí do svěřenského fondu je pak vhodné připravit současně s dokumenty potřebnými k založení fondu návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí. Co se týče samotné dokumentace k založení svěřenského fondu, lze v ní rovněž zohlednit riziko smrti zakladatele nejen **po vzniku svěřenského fondu**, ale také riziko smrti zakladatele ještě **před vznikem fondu**, a připravit ji tak, aby v případě náhlé smrti zakladatele mohl alternativně vzniknout fond **pořízením pro případ smrti**.

JUDr. Ing. Eva Mayerová,
partner

Mgr. Jakub Filipek
advokátní koncipient

[Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Koliště 1912/13
602 00 Brno

Růžová 1416/17
110 00 Praha

tel.: +420 543 217 520
e-mail: office@dolezalpartners.com

[1] SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání.
Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1560–1562

[2] SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání.
Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1551–1555.

[3] SPÁČIL, Jiří, KRÁLÍK, Michal a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání.
Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1546–1547.

[4] Dle §10 zákona č. [256/2013](#) Sb., katastrálního zákona, ve znění pozdějšího předpisů, totiž právní účinky zápisu nastávají k okamžiku, kdy návrh na zápis došel příslušnému katastrálnímu úřadu.

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)